

MARKA BARNEHAGE

PEDAGOGISK PLAN 2020-2023

Blåmeisen

Rødstrupa

Grønnfinken

Innholdsfortegnelse

Lov om barnehager	3
Årsplan	4
Visjoner	5
Vår pedagogiske plattform	6
Blomstens innhold	8
Verdier	
Vårt barne- og læringssyn	10
Omsorg	10
Trygghet	11
Glede	12
Likeverd	13
Sosial kompetanse	14
Barns medvirkning	15
Livsmestring	16
Samarbeid hjem–barnehage	17
Satsingsområder	
Språk	18
Mangfold	20
Miljø	21
Barnehagens fagområder	22
Aldersinndelte grupper	23
Overgang barnehage-skole	24
Kompetanseutvikling	25
Dokumentasjon	26
Vurdering	27
Personalsamarbeid	28
Personalets møter	29
Hverdagsaktiviteter	30

Lov om barnehager

§ 1. Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på respekt for menneskeverdet og på åndsfrihet, nestekjærlighet, likeverd og solidaritet, slik disse grunnleggende verdiene kommer til uttrykk i kristen og humanistisk tradisjon og i ulike religioner og livssyn og slik de er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling, og motarbeide alle former for diskriminering!

Årsplan

Gjennom barnehageloven er barnehagen pålagt å utarbeide en årsplan som omhandler barnehagens pedagogiske innhold og planer.

Følgende planer og dokumenter er utgangspunktet for utarbeiding av årsplanen for Marka barnehage:

- Barnehageloven – se formålsparagrafen forrige side
- Rammeplanen med fagområder.
- Vedtekter for Gran kommune
- Gran kommunes visjoner
- Vår visjon
- Vår pedagogiske plattform

Årsplanen skal:

- Gi konkret informasjon om pedagogisk arbeid til barnehagens foreldre, eiere, politikere, ulike samarbeidspartnere og andre interesserte.
- Være et grunnlagsdokument for personalgruppa som team
- Sammen med informasjonsheftet skal den gi den nødvendige informasjonen om barnehagens drift og innhold.
- Barnehagens øvrige planer og dokumentasjon blir lagt ut fortløpende på vår nettportal MyKid.

Visjoner

Gran kommunes visjon

Inkluderende, tradisjonsrik og nytenkende

Gran kommunes arbeidsgiverpolitikk

Proff, raus og praktisk

Marka barnehages visjon

Alle er med

Vår pedagogiske plattform

Blomsten er et kunstverk av tre vi fikk da barnehagen ble bygget.

Tenk deg denne blomsten som barnet ditt.
For at den skal blomstre, er den avhengig av:

Røtter

Dere som foreldre, samfunnet rundt oss (familie, venner og ytre påvirkninger), samt personalet i barnehagen, er selve grunnlaget for god utvikling. Den kjærligheten, omsorgen, tryggheten og opplevelser barn får av oss i sine første leveår, danner god tilknytning og er uhyre viktig for livsmestring og god læring videre i livet.

Stamme

Lek er den mest naturlige aktivitet for barn i alle aldre.
Lek er livsviktig! Les mer om dette på neste side.

Blader

Barns medvirkning, sosial kompetanse og livsmestring er begreper som er veldig viktige for utviklingen til hele mennesker.

Kronblader

Satsingsområdene er språk, mangfold og miljø.
Temaer vi har jobbet med i flere år, og som blir mer og mer aktuelt å forholde seg i framtidens samfunn.

Kjernen

De viktigste verdiene for vår barnehage er omsorg, trygghet, glede og likeverd.

Knoppen

Det barn får av erfaringer, opplevelser og oppdragelse i barnehagen er med på dannelsesprosessen.

Visjonen vår

«Alle er med» betyr at alle skal erfare å være betydningsfulle for fellesskapet. Det betyr at alle skal oppleve fellesskap og vennskap.

Blomstens innhold

I denne delen av planen går vi litt nærmere inn i de enkelte begrepene i «blomsten» fra forrige side. Vi har satt opp mål og beskrivelser med utgangspunkt fra rammeplanen, samt hvordan vi som voksne vil jobbe i barnehagen.

Lek

Mål: Barna skal ha tid og rom til å leke hver dag!

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes (rammeplan s. 20).

Gjennom leken ønsker vi at barna skal oppleve glede, humor, spenning og engasjement – alene og sammen med andre.

Barna henter næring til leken fra erfaringene og opplevelsene de har gjort i den virkelige verden.

Å leke er et mål i seg selv. I leken uttrykker barna sitt innerste. Barn leker fordi det er morsomt å leke. Lek preger derfor hverdagen i barnehagen vår, både inne og ute.

Personalet skal:

- Gi tid og rom for lek.
- Være bevisst sin rolle i barnas lek.
- Gi næring til leken gjennom ulike erfaringer.
- Tilrettelegge miljøet slik at det stimulerer til lek.

Verdier

Vårt barne- og læringssyn

Vårt barnesyn:

- Barn er kompetente og kan medvirke over egen hverdag
- Barn trenger voksne som gir omsorg og trygghet, og som gleder seg over barns forskjellige uttrykksformer

Vårt læringssyn:

- Barn lærer gjennom lek
- Barn lærer av hverandre
- Barn lærer ved å undre seg sammen med voksne som er interesserte og nysgjerrige og som gir barna tid og rom
- Barn lærer gjennom tilrette-lagte aktiviteter i fellesskap med andre

Omsorg

Mål: Barnehagen skal aktivt legge tilrette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring (rammeplan s. 19).

Barn har rett til omsorg og skal møtes med omsorg. De ansatte skal møte barn med lydhørhet, nærhet, innlevelse og evne og vilje til samspill. God omsorg styrker barns forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og andre, gode relasjoner og til gradvis å ta større ansvar for seg selv og fellesskapet.

Omsorg i barnehagen handler om relasjonen mellom personalet og familiene til barnet. Og å verdsette barnas egne omsorgshandlinger for hverandre. Å gi barn mulighet til å gi hverandre og ta imot omsorg, er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse og er et viktig bidrag i et livslangt læringsperspektiv.

De ansatte må være åpne og mottagelige overfor barnet og se dets behov og ønsker.

Å vise nærhet handler om å være bevisst tilstede i barnas liv, være gode rollemodeller og å være lydhøre ovenfor deres meninger.

Personalet skal:

- Gi omsorg etter barnets behov
- Dekke barnets grunnleggende behov for nærhet, mat, aktivitet og hvile.
- Ha respekt for ulikhetene barn og voksne tar med seg inn i barnehagen.
- Ha gode rutiner som gir forutsigbare dager.

Trygghet

Mål: I barnehagen skal alle barn oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for (rammeplan s. 19).

Barnehagens fysiske og psykiske miljø skal være trygt og utfordrende. Barna skal være sammen med voksne som er tilstedeværende og som de kan stole på. En trygg voksen og den tryggheten det gir vil skape gode og nære relasjoner. Hvis barna er trygge, ønsker de å være med. Og dette vil gi mestring, læring og utvikling.

Personalet skal:

- Jobbe etter Trygghetssirkelen
- Ha et godt fang
- Bruke den tida det tar
- Ha gode rutiner som gir forutsigbarhet
- Fortelle og forklare
- Være tilgjengelig

Glede

Mål: Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre (rammeplan s. 20).

Vi tenker at det å dele glede og andre følelser, vil gi emosjonell stabilitet, høyere livskvalitet og samhold. Å dele glede vil knytte oss sterkere sammen og vi vil få en tettere og nærere relasjon med hverandre. Derfor er det å være sammen med og se hvert enkelt barn gjennom dagen i deres aktivitet, lek og mestring så viktig. Da ser vi hverandre og gleder oss over prestasjoner og framgang. Dele disse øyeblikkene, som gjør at det kiler i magen og vi ler sammen.

Ida Brandzæg skriver i boka *Se barnet innenfra* at «det vi voksne legger inn i relasjonen til barna av glede, latter og ømhet kommer ut i psykisk helse og mestring.»

Personalet skal:

- Ha øyekontakt
- Ta seg tid til å se hvert barn
- Tulle og tøyse
- Le sammen med barna
- Bruke morsomme regler og sanger
- Bruke øyeblikkene
- Legge til rette for positive, morsomme, spennende felles opplevelser

Likeverd

Mål: Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet (rammeplan s. 10).

Likeverd innebærer en tanke om at alle mennesker har like stor verdi og er like verdifulle, på tross av menneskelig mangfold og variasjon i blant annet egenskaper. Likeverdighetstanken er et grunnlag for vårt barnesyn.

I barnehagen skal alle ha en opplevelse av at alle er like mye verdt, selv om vi er forskjellige. Vi skal se hverandres ulikheter, sette ord på de, og bli respektert ut fra hvem vi er.

Personalet skal:

- Ha respekt for ulikhetene barn og voksne tar med seg inn i barnehagen
- Se hvert enkelt barn
- Sette ord på det vi ser
- Reflektere over egne holdninger og handlinger

Sosial kompetanse

«Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill» (rammeplan s. 22).

I barnehagen skal barna utvikle evne til samarbeid, ta hensyn og vise omsorg for andre i lek og hverdagsliv. Den sosiale kompetansen gjen-speiles i barnets evne til positiv sosial adferd, være empatisk, kunne ha kontroll på seg selv, og å kunne vise seg fram i gruppa gjennom lek, glede, humor og vennskap.

Personalet skal:

- Støtte og fremme de sosiale ferdighetene til barna.
- Være gode rollemodeller mot hverandre.
- Skape et varmt og inkluderende miljø med humor og glede.
- Hjelp barna til å få seg venner, og lære å beholde dem.
- Forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre (rammeplan s. 23).

Barns medvirkning

«Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til deltagelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.» (I lov om barnehager).

Det er viktig å ta med seg i det daglige arbeidet med barna. Vi ønsker at barna skal bli tatt på alvor og at meningene deres blir tatt hensyn til. Det er de voksne som har ansvaret, men barna må få si sin mening, og føle at det de mener blir tatt hensyn til. Det gjelder fra de minste barnas kroppsholdninger og mimikk, og til å oppmuntre og gi anerkjennelse til de større barna til å gi uttrykk for sine tanker og meninger.

Personalet skal:

- Være lydhøre og observerende.
- Være lyttende og ha tid til her og nå samtaler.
- Følge barns interesser og initiativ.
- Ha spontane samlinger og aktiviteter ut fra barnas interesser.
- Tolke kroppsspråk.
- Legge til rette slik at barna får innflytelse over egen hverdag.

Livsmestring

«Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelsen av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing» (rammeplan s. 11).

Vi ønsker at vårt syn på barn gjennom det vi har lært på COS-kurs skal vises i samspill med barna. Vi legger vekt på god tid under tilvenning, og når barna bytter gruppe, for at foreldre og barn skal være trygge i barnehagen. Alle barn skal trives og kjenne mestring, som øker selvfølelsen uavhengig av hvordan barnet er. Når barn ikke kommer inn i gruppen eller blir mobbet, skal vi finne en løsning sammen med foreldrene, slik at barnet får støtte og trygghet til å utvikle positivt samspill med andre. Hver dag skal være lagt opp til lek, aktivitet og hvile, for at barna skal få en god dag.

Personalet skal:

- Lage sunn og næringsrik mat sammen med barn.
- Legge til rette for ro og tid under måltidet.
- Gi barna mulighet til fysisk aktivitet hver dag (som gir høy puls).
- Lære barna å kjenne igjen sine følelser, og takle motgang.
- Organisere hvilestund hver dag.
- Forebygge og sette i gang tiltak, hvis barn blir mobbet eller krenket.
- Observere barnas utvikling og omsorgssituasjon, og i samarbeid med foreldrene samarbeider vi med helsestasjonen og PPT, og vi plikter å melde til barnevernet ved bekymring for omsorgssvikt.
- Samarbeide med høyskolen i innlandet, for å øke kompetanse om livsmestring og robuste barn (fra høsten 2020).

Samarbeid hjem–barnehage

Vi ønsker å få til et godt samarbeid omkring barnet ditt/deres. Det er viktig å ha åpne kanaler og ha et positivt syn på hverandre. Skal vi få til en god barnehage for barna er vi helt avhengig av at dere som foreldre engasjerer dere.

Vi har satt opp våre mål for virksomheten slik vi ønsker at barnehagen skal være. Vi vil gjerne ha innspill og forslag fra dere til temaer, aktiviteter og turer. Dere foreldre er for øvrig et godt «måleapparat» i forhold til barnas reaksjoner. Vi må sammen jobbe for at barnehageoppholdet skal være til barnets beste.

For de nye barna tilbyr vi hjemmebesøk før barnet starter i barnehagen. Dette er for å møte barnet i trygge omgivelser hjemme og å bli litt kjent med dere foreldre.

Vi presiserer at det er dere foreldre som er hovedansvarlig for barnas utvikling og læring, barnehagen er et supplement og en støtte i denne prosessen.

Satsingsområder

Språk

Mål: «Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling» (rammeplan s. 23).

Småbarnsalderen er den grunnleggende perioden for utvikling av språk. En god språkforståelse er viktig for kommunikasjon, sosial kompetanse, i lek, og som lese- og skriveforberedelse. Morsmålet er viktig for opplevelse av egen identitet og mestring på mange områder. Det er viktig å forstå og bli forstått!

Målrettet språkstimuleringstiltak i barnehagen vil kunne bidra til bedre skolestart og øke barnas deltakelse på alle samfunnets arenaer.

Vi har mye materiell i barnehagen, som bøker, eventyr på mange forskjellige språk, språkposer, språksprellperm, spill etc. I leken foregår det mye språkstimulering når barna samarbeider om å løse

ulike oppgaver. På tavlene henger vi opp dikt og sanger, og sammen med tegninger, kjenner ungene det igjen og bruker det i leken, for eksempel når de leker samlingsstund. På bordkort, hyller, vegger og flasker bruker vi barnets navn så ungene blir vant til og nysgjerrige på bokstaver.

Vi bruker grupperom til ekstra språkstimulering for de som trenger det, og og ved behov får vi hjelp av logoped og spesialpedagog fra spes.ped.-teamet i Gran kommune.

Forskning sier at å dele barn i mindre grupper er et godt språkstimuleringstiltak. Vi deler der det er naturlig og mulig, som f.eks ved måltider, påkledning, turer og ved lek inne.

«Barn skal ikke bare bade i såpevann, men også i ord og bokstaver!»

Personalet skal:

- Skape felles aktiviteter og opplevelser som gir inspirasjon til lek og samtaler mellom barn.
- Benytte hverdagssituasjoner til gode samtaler. For eksempel ved matbordet, i garderoben, på turer, i leken etc.
- «Stimulere barns verbale og non-verbale kommunikasjon og legge tilrette for at alle barn involveres i samspill og i samtaler» (rammeplan s. 24).
- Bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppa» (rammeplan s. 24).
- Være bevisste på å benevne ting riktig, til å tøyse og tulle, rime og synge, lese bøker og gjenta ord og setninger.
- Observere og støtte barn som er lite språklig aktive, eller som har sen språkutvikling.
- Dele i smågrupper.

Mangfold

Mål: «Alle er med» står det i visjonen vår. Det vil si at vi inkluderer alle uansett kjønn, bakgrunn, (ulike måter å leve på), funksjonsnivå og tro. Det at vi er «ulike sammen» bidrar til å berike fellesskapet vårt i et likestilt perspektiv i hverdagen.

Vi ønsker opprettholde de gode holdningene barna har fra de er født. Vi vil bidra til å minske fordommer og mobbing fra barna starter i barnehagen og videre i livet, ved at de får kjennskap til og opplever mangfold.

Barnehagen skal legge til rette for kunnskap, interesse og respekt for hverandre.

Vi har valgt å forberede ulike høytider og bli kjent med hverandres bakgrunn. På denne måten kan barna bli anerkjent for den de er, samtidig som vi synliggjør at alle er verdifulle. Vi har alle noe å lære fra hverandre. Barnehagen ønsker å fremme undring og nysgjerrighet over mangfoldet.

Personalet skal:

- Trekke inn mangfoldet i hverdag og fest.
- Lære barna sanger og enkelte ord på forskjellige språk.
- Sørge for at alle barn opplever sin bakgrunn som relevant i barnehagens hverdag, i samarbeid med foreldrene.
- Arrangere FN-dag i oktober til inntekt for barnehjemmet «Prosjekt Peru».
- Legge til rette for at alle barn i fellesskap kan få oppleve glede og mestring.
- Arrangere internasjonal fest i februar.
- Personalet skal være bevisst egne holdninger – hva de sier og gjør.

Miljø

Mål: Vi vil at barna skal få erfaring og kunnskaper om miljøvern og hvordan de kan hjelpe til med å ta vare på naturen.

I 2012 ble vi første gang godkjent som Miljøfyrtårn. Det betyr at vi har ekstra fokus på miljø og at vi har noen krav som vi skal forholde oss til. For å beholde status som miljøfyrtårn, må vi ha ny gjennomgang av kriteriene og godkjenning tredje hvert år samt årlig rapportering på forbruk..

Vi har forpliktet oss til minst å ha en utedag i uka, og vi har en plan for hvordan vi ønsker å drive holdningsskapende arbeid med barna. Noen eksempler: Sortere søppel riktig, tegne på begge sider av ark, bruke lite vann når man vasker hender, plukke søppel på turer, slå av lys i rom vi ikke bruker, omvendt adventskalender der vi gir og ikke får gaver, og dyrke grønnsakshage.

En del av miljøarbeidet vil være å følge årets gang. Det vil si at vi følger med på det som skjer rundt oss i naturen og gir ungene mulighet til å utforske det, ved for eksempel å gå på turer i nærmiljøet, til lavvoplassen, grillhytta og Furuhaugen. Blader, blomster, jord, regn, snø og så videre er spennende elementer for ungene.

Vi oppfordrer dere foreldre til å følge opp miljøarbeidet hjemme, (sortere søppel, skru av lys, bruke lite vann o.l.) slik at ungene får gode miljøvaner fra både hjemmet og barnehagen.

Personalet skal:

- Lære barna søppelsortering og energisparing.
- Se muligheter og verdien av å bruke ulike gjenbruksmateriale sammen med barna.
- Være bevisste ved innkjøp av leker og utstyr og velge miljøvennlig når det er mulig.
- Inspirere foreldre til å være bevisste på miljø hjemme.
- Bruke naturen som arena for lek, undring, utforskning og læring.
- Oppfordre foreldre og barn til gjenbruk/handle brukt/arve klær og utstyr. Brukt er bærekraftig!
- Bruke grønnsakshagen.

Barnehagens fagområder

Mål: Marka barnehage skal sikre at barna gjennom hverdagsaktiviteter, opplevelser, prosjekter, sosialt samspill og turer blir kjent med de 7 fagområdene.

Fagområdene opptrer sjelden isolert. Flere områder vil ofte være representert samtidig i ett og samme prosjekt.

Eksempel: Noen barn har blitt interessert i eventyret Bukkene Bruse, og vi bestemmer oss for å lage et prosjekt ut av det. Det kan eksempelvis bli sånn:

- Kommunikasjon, språk og tekst: Lese boka, fortelle, gjenfortelle, dramatisere, benevne, rime.
- Kropp, bevegelse, mat og helse: Gå på tur – leke Bukkene Bruse

ute/inne/i skogen.

- Kunst, kultur og kreativitet: Synge sangen, lage kulisser, tegne eventyret, lage figurene av kongler etc.
- Etikk, religion og filosofi: Samtale og undring rundt konfliktløsning og kampen mellom det gode og det onde. Og finnes troll???
- Nærmiljø og samfunn: Tur til Sølvsberget og Dvergsten for å høre historien om Solve.
- Natur, miljø og teknologi: Bli kjent med geiter, hva de spiser, hvor de lever. Hva er en seter?
- Antall, rom og form: Telling, rekkefølge og størrelser på geitene. Plassering over/under.

Aldersinndelte grupper

Avdelingene er inndelt i aldersinndelte grupper litt varierende utfra årets opptak. Dette har vi gjort fordi vi ønsker å legge bedre til rette med leker, utstyr og aktiviteter tilpasset det enkelte alderstrinn.

For de minste barna på Blåmeisen betyr det at de kan være i en mindre gruppe der dagsrytmen og lekene er tilpasset dem. «Pute-rommet» er populært og her får de utfolde seg i fysiske aktiviteter, gjerne sammen med større barn som kommer på besøk.

For de mellomste barna på Rødstrupa (2-4 år) er rolleleken viktig. Her er utstyr som inspirerer til lek, samt byggematerialer og bordaktiviteter tilpasset alderen.

På Grønnfinken samles de to eldste alderstrinnene, og det legges fortsatt stor vekt på lek. Det pedagogiske materialet er tilpasset avdelingen. De har eget førskoleopplegg med tanke på skolestart. De går flere og lengre turer, samt turer med trafikkopplæring.

Fordi avdelingene er aldersinndelte, er det også enklere å tenke progresjon i opplegget. Hvis vi bruker samme eksempel med «Bukkene Bruse» som på forrige side, så kan vi se for oss følgende opplegg med f.eks. fagområdet «Antall, rom og form»:

- **Blåmeisen:** Telle de tre bukkene, 1,2 3.
Bruke begrepene over/under.
- **Rødstrupa:** Se på størrelser: Minst, mellomst og størst, mengde av tre tall. Plassering: over/under.
- **Grønnfinken:** Rekkefølge: Første, andre og tredje.
Tretall som symbol.

Slik sørger vi for at barn får nye utfordringer i forhold til alder, og slipper å oppleve det samme hvert år.

Overgang barnehage/skole

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning» (rammeplan s. 33).

For å sikre god overgang, er det viktig at barnehage og skole samarbeider og har gode rutiner, slik at den blir lettest mulig for barnet.

- Alle førskolebarna går sammen på Grønnfinken.
- Vi har følgende pedagogisk materiale som vi henter oppgaver fra: Lekbasert læring, Tarkus trafikkopplæring, Trampoline, Hjerteprogrammet, Bertaopplegg fra Vitensenteret
- Vi går til biblioteket når de arrangerer eventyrstunder.
- Vi bruker et kartleggings skjema på begrepsforståelse høst og evt vår. Ved behov brukes også språkkartleggings skjemaet: Språk 5-6.
- Barna har innskriving og bli kjent-dager på skolen i løpet av året.
- Førsteklasselærer kommer og hilser på «sine» unger. Her utveksles informasjon om barnets utvikling.
- For barn med behov for spesiell tilrettelegging, avholdes egne overgangsmøter med skolen.
- Turer med tog til Vitensenteret på Gjøvik og og teknisk museum i Oslo med for og etterarbeid.
- På sommerfesten er det høytidelig avslutning for førskolebarna med overrekkelse av gave som et minne.

Kompetanseutvikling

For å heve og opprettholde høy kvalitet på barnehagetilbudet, må vi ansatte jevnlig på kurs og videreutdanning for å friske opp og tilegne oss ny kompetanse.

Temaet **Livsmestring** har hatt mye fokus de siste årene, og siden 2018 har vi økt kompetansen vår på dette temaet.

Vi har hatt kurs med følgende temaer:

- Cos kurs (trygghetssirkelen)
- Forebygging av seksuelle overgrep
- Forebygging av mobbing
- Voksenrollen i lek
- Medvirkning i rolleleken
- Identitet og kunst
- Kjønn – ulike sammen
- Toleransevinduet og den tredelte hjernen

Fra våren 2020 har Gran kommune startet et samarbeid med Høyskolen i Innlandet. Framover vil derfor temaer innenfor Livsmestring: **Robuste barn, lek, fysisk aktivitet og språk** være temaer vi vil videreutvikle oss på, delvis sammen med høyskolen.

Tove Hovland har tatt videreutdanning i veiledning, så vi vil prøve å få til gruppeveiledninger på aktuelle temaer i løpet av de neste årene.

Praksisfortellinger bruker ansatte for å reflektere og lære av egen praksis.

Dokumentasjon

«Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten» (rammeplan side 39).

VI DOKUMENTERER:

MyKid: Dette er nettportalen vår. Her Her logger dere inn med telefonnummer og får passord når dere starter i barnehagen. Her skal dere kunne finne bilder av barna deres og aktivitetene vi holder på med, lese månedsbrev, få invitasjoner og beskjeder, og dere kan selv registrere fravær og ferie, samt sende oss sms.

Pedagogisk dekorasjon: Barnas kunst og bilder fra aktiviteter og turer, blir hengt opp på veggene på avdelingene.

Førskolebøker: Barnas egne bøker med førskoleopplegg. Disse bøkene får barna med hjem på slutten av barneageåret.

Barnets mappe: Her samler vi observasjoner, «Alle med»-skjemaer, referater fra foreldresamtaler og evt andre møter, henvisninger, rapporter, overgangsskjemaer og ev. referater fra møter med PPT. Mappen oppbevares i låst arkivskap, og alt som ikke er viktige dokumenter vil bli makulert når barnet slutter i barnehagen. Dere foreldre har rett til å se hva som er i barnets mappe.

Avdelingsbok: Saksliste og referat fra avdelingsmøtene er det som dokumenteres her.

Referater: Vi dokumenterer innhold fra ped.leder, personal, foreldre og planleggingsdager.

Pedagogisk dokumentasjon Vi bruker tiltaksplaner på de områdene vi ønsker å utvikle eller forbedre oss på.

Vurdering

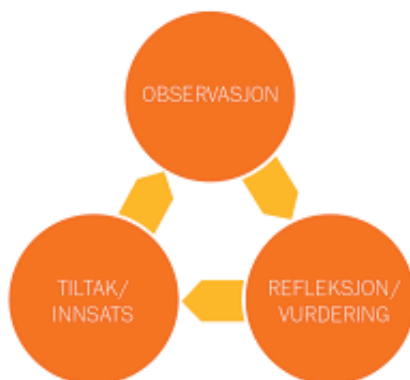
«Kunnskap om barnegruppens og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling er viktig for å gi alle barn et tilrettlagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen» (rammeplan side 39).

Vi vurderer jevnlig:

- Barnas trivsel, utvikling og medvirkning.
- Barnehagens pedagogiske arbeid.
- Voksnes arbeidsmåter og tilrettelegging.
- Faglige og etiske problemstillinger

Daglige samtaler/ foreldresamtaler

Her utveksles informasjon om hvert enkelt barns trivsel og utvikling. Tilbakemeldinger fra foreldre, både positive og negative, danner utgangspunkt for videre arbeid. Foreldresamtaler gjennomføres to ganger i året.

Brukerundersøkelser

Gran kommune har jevnlig brukerundersøkelser for foreldre og ansatte. Vi gjennomgår resultatene i personalgruppa for å forbedre virksomheten.

Pedagogisk plan

Målene i denne pedagogiske planen vurderes fortløpende på planleggingsdagene og ved neste evaluering av planen.

Personalsamarbeid

«Proff, raus og praktisk» er Gran kommunes arbeidsgiverpolitikk. Det skal prege arbeidet vårt, og vårt mål er at dere som foreldre skal oppleve at vi er akkurat det – proffe, rause og praktiske.

For å få til et godt personalsamarbeid er det viktig at personalet diskuterer seg fram til felles holdninger og en felles pedagogisk plattform.

Personalsamarbeid angår ikke bare avdelingene hver for seg, men også hele barnehagen. For å få tid til dette har vi avdelingsmøter, pedagogiske ledermøter, personalmøter og fem planleggingsdager i året. Denne tiden benyttes også til faglig skolering av personalet.

For å styrke samhørighet og trivsel, prøver vi å få til noen sosiale arrangementer i løpet av året.

Personalet skal:

- Skape et arbeidsmiljø hvor alle kan ta ansvar og får mulighet til å utvikle og bruke egne evner.
- Være gode, tilstedeværende voksenmodeller.
- Akseptere hverandres personlighet og meninger.
- Gi konstruktive tilbakemeldinger til hverandre og oppmuntre til en personlig utvikling.
- Arbeide målrettet.
- Øke kompetanse og faglig bevissthet gjennom kurs og videreutdanning.

Hva er det som gjør at jeg liker å reise på jobb i Marka barnehage:

- Det er en veldig god følelse når barna kommer løpende mot meg for en kos, og viser virkelig glede over å se meg.
- Det beste med å jobbe i Marka barnehage er at jeg sammen med kollegaene mine får bidra til at barn får en god start på livet sitt gjennom lek, fellesskap og opplevelser.
- Jeg synes det er spennende å undre seg over små (og store) ting sammen med barna. Det kan være noe så enkelt som en hundebæsj eller ei bilje som går over veien. Mye å snakke om rundt sånne hverdagslige ting.

Personaleets møter

Avdelingsmøter brukes til kortsiktig planlegging, samt faglige diskusjoner og vurderinger av barnegruppa og enkeltbarn. Praksisfortellinger fra hverdagen er et av verktøyene som brukes for vurdering av eget arbeid.

Ped. ledermøter brukes til felles planlegging for hele huset, faglige diskusjoner og vurderingsarbeid.

Personalmøter holdes en gang hver mnd. utenom arbeidstid. Her gjennomgås saker oversendt fra kommunale organer, faglige diskusjoner og planlegging, rammeplanarbeid med mer. Disse overtidstimene avspaserer vi ved jul og påske.

Planleggingsdager har vi fem dager i året. Da er barnehagen stengt. Dagene brukes til felles kurs med de andre barnehagene, evaluering, planlegging og diskusjon av det pedagogiske arbeidet.

AMU (Arbeidsmiljøutvalg) har vi månedlig og ved behov mellom styrer, verneombud og tillitsvalgte på arbeidsplassen. Saker som kan drøftes er alle personalsaker. Det kan være ferie, avspasering, vaktlister, økonomi, åpningstider, omorganisering med mer.

Medarbeidersamtaler avholdes to ganger pr år. Styrer har samtale med alle ansatte en gang pr år, og ped. leder har samtale med sine ansatte på avdelingen en gang per år.

Hverdagsaktiviteter

HVERDAGS- AKTIVITETER	BARNA SKAL:	VOKSNE SKAL:
TA IMOT OM MORGENEN	<ul style="list-style-type: none"> • Få en god start på dagen • Føle seg velkomne • Få gode rutiner med å si hade • Få muligheten til å vise frem/fortelle om egne opplevelser	<ul style="list-style-type: none"> • Møte foreldre og barn i garderoben og utveksle informasjon • Bruke barnets navn • Hjelp barnet inn i lek/aktivitet
LEK INNE OG UTE	<ul style="list-style-type: none"> • Tid for uforstyrret lek hver dag • Få venner gjennom leken og på tvers av avdelingene • Lære å dele leker/utstyr og løse konflikter • Utvikle språket i leken • Få anledning til å utfolde seg i grovmotoriske aktiviteter • Få erfaring med å være ute i all slags vær • Utvikle fantasien	<ul style="list-style-type: none"> • Ha respekt for barnas lek • Være gode og positive forbilder for barna • Legge til rette og gi impulser til lek • Hjelp barna å løse konflikter • Være språklig og aktivt deltakende i barns lek • Observere leken • Gi felles opplevelser • Samarbeide og la barna medvirke
RYDDING INNE OG UTE	<ul style="list-style-type: none"> • Lære seg gode rutiner • Lære seg å samarbeide • Lære seg å sortere • Lære seg å gjøre klart til neste lek • Få med seg foreldrene til å rydde før de drar hjem	<ul style="list-style-type: none"> • Ha et oversiktlig og tilpasset lekemiljø • Være gode rollemodeller • Bruke ros og oppmuntring • Gjøre rydding til en lek

HVERDAGS- AKTIVITETER	BARNA SKAL:	VOKSNE SKAL:
TOALETT/ HÅNDVASK/ BLEIESKIFT	<ul style="list-style-type: none"> • Lære å utvikle selvstendighet • Lære å vente på tur/ vise hensyn • Øve på å sitte på potte/do 	<ul style="list-style-type: none"> • Lære barna gode vaner for hygiene og renslighet • Hjelp barna til å klare mest mulig selv • Legge til rette for do-trening
MÅLTIDER	<ul style="list-style-type: none"> • Få ro til å spise seg mette • Snakke og kose seg • Lære høflighet, «kan jeg få?» osv. • Lære å sende og dele med hverandre • Øve på selvstendighet 	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegge for gode rutiner • Være gode forbilder • Sitte sammen med barna
HVILESTUND	<ul style="list-style-type: none"> • Få mulighet til hvile hver dag • Lære å finne roen • Lære å kjenne behov for hviling 	<ul style="list-style-type: none"> • Gi mulighet for ro, hvile og avslapning • Lage gode rutiner
GARDEROBE	<ul style="list-style-type: none"> • Kjenne mestring ved av- og påkledning • Øve seg på kneppe, knyte, glidelås og strikker over sko • Mestre å kle seg etter været 	<ul style="list-style-type: none"> • Benevne det vi gjør • Hjelp til etter behov • Oppmuntre barna til å mestre • Gi barna tid og ro • Samarbeide med barna
AVSKJED	<ul style="list-style-type: none"> • Få mulighet til å fortelle om dagen • Bli sett, og ta farvel 	<ul style="list-style-type: none"> • Støtte barn og foreldre til å få en god henterutine • Fortelle om dagen sammen med barnet • Gi/motta informasjon

Evige øyeblikk

Eilif Olsen

Evige øyeblikk

Er øyeblikk som vekker, som griper fatt i en
Øyeblikk hvor hjerte hamrer
Hvor en er intenst med i det som skjer
Hvor halvtente tanker tar form
Øyeblikk en bærer med seg, og aldri glemmer
Øyeblikk som forandrer

Barn opplever slike øyeblikk når de møter voksne
Som ser dem, bryr seg om dem
Som liker å være sammen med dem
Som lytter til det de sier, som prater med dem
Som engasjerer seg i det de gjør
Som gleder seg med dem, som inspirerer dem
Som ser når de vil være alene

Slike øyeblikk kan oppstå i barnehagen
Når en skaper noe, når en mestrer noe
Når en får stå fram med det en er
Med det en selv har gjort
I møte med litteratur, med musikk eller bilder,
I møte med naturen
Med et menneske som forstår

Det er gjennom slike øyeblikk
En utvikler seg, at en blir til
De blir en kraftkilde en bærer med seg

Skaper vi slike øyeblikk?

Alle er med!